

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «ГЛУХІВСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
СУМСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

ВСП «Глухівський агротехнічний фаховий коледж
Сумського НАУ»

Анатолій ЛИТВИНЕНКО

27.03 2025р.

**ПРОГРАМА
співбесіди з української мови
для здобуття ступеня вищої освіти
на основі ОКР МС, ОПС ФМБ у 2025 році**

Розглянуто і схвалено на засіданні
циклової комісії
гуманітарних дисциплін
Протокол №8 від 17.03.2025 року

ГЛУХІВ-2025

Пояснювальна записка

Вступне випробування з української мови (проводиться у формі співбесіди) – іспит для вступу для здобуття ступеня бакалавра за різними освітньо-професійними програмами, який передбачає перевірку та оцінювання рівня володіння вступником державною мовою.

Мета вступного випробування виявлення рівня сформованості ключових компетентностей з української мови за змістом поданої далі програми, готовності та здатності до опанування освітньо-професійних програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за відповідними спеціальностями.

Завдання вступного випробування:

- 1) виявити рівень теоретичних знань вступників з української мови;
- 2) з'ясувати рівень сформованих практичних навичок;
- 3) виявити рівень уміння творчо застосовувати здобуті знання на практиці.

Програма вступного випробування укладена на основі чинних нормативних документів та програм з української мови; містить вимоги до володіння ключовими компетентностями; конкретизує, що вступники повинні знати та вміти з української мови.

Відповідно до програм для закладів загальної середньої освіти вступники повинні **володіти** такими **ключовими компетентностями**:

- **вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння:**

✓ здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм сучасної української літературної мови, типів мовної взаємодії, особливостей стилів мовлення інформаційних та художніх текстів, медіатекстів тощо;

✓ здобувати та опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел у різних освітніх галузях і контекстах, критично осмислювати її та використовувати для комунікації в усній та письмовій формі, для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей;

✓ відповідально, усвідомлюючи цінність української мови як мови взаємодії на всій території держави, використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження,

✓ відповідно до ситуації ефективно виражати ідеї, почуття, пояснювати та обговорювати факти, явища, події, обґрунтовувати свої погляди та переконання в усній і письмовій формі у різних особистісних і соціальних контекстах (побутових, навчальних, громадських тощо), спираючись на мовний і

мовленнєвий досвід, мовні норми у спілкуванні, соціокультурні реалії та особливості міжкультурної комунікації;

- **інформаційно-комунікаційна компетентність** – здатність (готовність) розуміти навколишнє інформаційне середовище, самостійно шукати, добирати й критично аналізувати необхідну інформацію, трансформувати, зберігати та транслювати її й діяти відповідно до своїх цілей і прийнятої в суспільстві комунікаційної етики,

- **уміння вчитися протягом життя** – здатність і внутрішня потреба самостійно здобувати знання і формувати вміння відповідно до поставлених цілей з метою самовдосконалення й самореалізації;

- **загальнокультурна** – здатність учня усвідомлено сприймати надбання культури як цінність, аналізувати й оцінювати досягнення національної та світової культури, орієнтуватися в культурному та духовному контексті сучасного суспільства, застосовувати традиційні для культури українського народу методи самовиховання;

Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти визначає також **предметні компетентності випускника** закладу загальної середньої освіти, на основі яких вступник здатний:

- ✓ взаємодіяти з іншими особами в усній формі, сприймати й використовувати інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;

- ✓ сприймати, аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати інформацію в текстах різних видів, зокрема інформаційних та художніх текстах класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних), медіатекстах та використовувати інформацію для збагачення власного досвіду і духовного розвитку;

- ✓ висловлювати власні думки, почуття, ставлення та ідеї, взаємодіяти з іншими особами у письмовій формі, зокрема інтерпретуючи інформаційні та художні тексти класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних); у разі потреби взаємодіяти з іншими особами в цифровому просторі, дотримуватися норм літературної мови;

- ✓ досліджувати індивідуальне мовлення, використовувати мову для власної мовної творчості, спостерігати за мовними та літературними явищами, аналізувати їх.

Програма усної співбесіди містить основні вимоги до знань та умінь з української мови для вступників до ВСП «Глухівський агротехнічний фаховий коледж Сумського НАУ» на основі ОКР молодшого спеціаліста, ОПС фахового молодшого бакалавра для здобуття освітнього ступеня бакалавра.

Програма вступних випробувань у формі усної співбесіди розроблена відповідно до програм зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з відповідних предметів на основі повної загальної середньої освіти: з української мови - відповідно до Програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі повної загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 26 червня 2018 року N 696 (частина "Українська мова") <https://testportal.gov.ua/ukrayinska-mova/>

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ УСНОЇ СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

1. Український алфавіт.
2. Чергування голосних і приголосних звуків.
3. Написання слів відповідно до норм чинного правопису типу: пір(?)їна, з(?)їсти, р(е,и)п(?)яшок, м(?)ячик, без(?)язикий, св(?)ято.
4. Написання слів відповідно до норм чинного правопису типу: низ(?)кий, п'ят(?)десят(?), Світлан(?)ці, с(?)орбати, галиц(?)кий, вітаєш(?)ся.
5. Написання слів відповідно до норм чинного правопису типу: стажува(н,nn)я, озброє(н,nn)я, не/впи(н,nn)ий, відлу(н,nn)я, Поді(л,лл)я, свяще(н,nn)ик.
6. Вживання префікса с—.
7. Написання слів відповідно до норм чинного правопису типу: пр(е,и)мудрий, пр(е,и)дорожній, пр(е,и)красний, пр(е,и)вокзал(?)ний, пр(е,и)міс(?)кий.
8. Написання слів відповідно до норм чинного правопису типу: ячмі(н,nn)о/житній, воле/любний, півде(н,nn)о/східний, кисло/солодкий, авто/страда, сиво/чолий.
9. Написання слів відповідно до норм чинного правопису типу: жовто/г(о,а)-рячий, з(е,и)лено/сірий, газетно/журнал(?)ний, гіркувато/солоний, п(?)яти/значний, вагоно/р(е,и)монтний.
10. Значення фразеологізмів: крутити хвостом, пекти раків, стріляний горобець, ні пари з уст, заткнути за пояс.
11. Способи словотвору.
12. Самостійні частини мови.
13. Іменник. Розряди іменника за значенням.
14. Граматичні ознаки іменника.
15. Рід невідмінюваних іменників: жури, кенгуру, івасі, таксі, Токіо.
16. Відміни іменників.
17. Прикметник. Розряди прикметника за значенням.
18. Ступені порівняння прикметників широкий, далекий, веселий, гарний.
19. Службові частини мови, правопис.

20. Розряди числівника за будовою.
21. Відмінювання числівників.
22. Розряди займенників за значенням.
23. Написання займенників відповідно до норм чинного правопису типу: казна/хто, ні/що, де/хто, ні/для/кого, хто/небудь.
24. Форми дієслів.
25. Вид дієслова.
26. Дієвідміна дієслів.
27. Творення дієприкметників.
28. Дієприслівники. Правопис.
29. Прислівник. Правопис прислівників.
30. Ступені порівняння прислівників дорого, низько, важко, далеко, весело.
31. Написання прислівників відповідно до норм чинного правопису типу: без/кінця, по/українськи, пліч/о/пліч, на/добраніч, на/жаль, в/ночі.
32. Вигук.
33. Написання прийменників відповідно до норм чинного правопису типу: по/при, із/за, з/поміж, за/для, по/над.
34. Граматична помилка: виконувати по зразку; вишивати по шовку; лекція по історії; проживати по адресі; їхати по виклику.
35. Розряди сполучників за значенням.
36. Написання сполучників не/начеб/то, ані/ж, отож/бо, з/тих/пір/як, дарма/що.
37. Правопис часток разом, окремо, через дефіс.
38. Написання слів не/дбал(ь?)ство, не/на-вис(ь?)т(ь?), не/нажера, не/квапом, не/кущ, а дер(е,и)во.
39. Написання слів не/правда, це не/сестра, недо/оцінка, це не/вокзал, не/біж; не/дорога, а стежка.
40. Речення за будовою. Приклади.
41. Види односкладних речень.
42. Вид односкладних речень:
 - Раніше, аніж наказувати, навчись коритися.
 - Ясени, ясени, бачу вас за селом край дороги.
 - Дівчині дарують квіти з напіврозквітлим пуп'янками.
43. Вид односкладних речень:
 - Яку ще хочем собі славу?
 - Солодке тяжіння земної орбіти.
 - Небо затягло сизими хмарками.
44. Класифікація підмета за структурою.
45. Тире між підметом і присудком.
46. Другорядні члени речення.

47. Відокремлені додатки.
48. Розділові знаки при дієприкметниковому звороті.
49. Розділові знаки при дієприслівниковому звороті.
50. Однорідні членами речення. Розділові знаки при них.
51. Розділові знаки при узагальнювальних словах у реченнях з однорідними членами.
52. Розділові знаки при звертанні.
53. Речення зі вставними і вставленими компонентами, розділові знаки при них.
54. Види складних речень.
55. Розділові знаки у складносурядному реченні.
56. Розділові знаки у складнопідрядному реченні.
57. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.
58. Розділові знаки в складному реченні з різними видами зв'язку.
59. Пряма мова. Пунктограми в реченні з прямою мовою.
60. Стил і типи мовлення.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авраменко О.М., Блажко М.Б. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі. I частина. 9-те видання, виправл. доповн. Київ: Грамота, 2019. 560 с.
2. Глазова О.П. Українська мова (рівень стандарту): підручник для 10 класу загальн. середн. Освіти. Харків: Ранок, 2018. 305 с.
3. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис: підручник / А. К. Мойсієнко, І. М. Арібжанова, В. В. Коломийцева та ін. Київ: Знання, 2010. 374 с.
4. Сучасна українська літературна мова: підручник / М. Я. Плющ, С. П. Бевзенко, Н. Я. Грипас та ін.; за ред. М. Я. Плющ. Київ: Вища школа, 2003. 430 с.
5. Українська мова: енциклопедія / [голова ред. кол. В. М. Русанівський]. вид. 2-ге, випр. і доп. Київ: «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2004. 824 с.
6. Український правопис / НАН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови. Київ: Наукова думка, 2003. 240 с.
7. Пентиліук М.І. Українська мова 11 клас / Пентиліук М.І., Горошкіна О.М., Попова Л.О. Київ: Освіта, 2011. 210 с.
8. Караман С.О., Караман О.В. Українська мова: підручн. для 11 кл. загальноосвітн. навч. закл. з навчанням укр. мовою: академ. рівень, профіл. рівень. Київ: Освіта, 2011. 416 с.

СТРУКТУРА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

На співбесіду виноситься два довільні теоретичні питання із загального переліку питань для усної співбесіди з української мови. Третє питання містить завдання на виявлення вмінь застосовувати теоретичний матеріал на практиці.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКІВ

за результатами співбесіди з української мови

1. Організація співбесіди з української мови здійснюється відповідно до Положення про приймальну комісію ВСП «Глухівський агротехнічний фаховий коледж СНАУ». Вступне випробування з української мови у формі співбесіди проводиться не менше ніж двома членами комісії з кожним вступником, яких призначає голова предметної комісії згідно з розкладом у день іспиту.

2. Бланки аркушів співбесіди зі штампом ВСП «Глухівський агротехнічний фаховий коледж СНАУ» зберігаються у відповідального секретаря приймальної комісії, який видає їх голові екзаменаційної комісії в необхідній кількості безпосередньо перед початком екзамену.

Співбесіда може проводитись дистанційно. У випадку проведення співбесіди дистанційно ідентифікація вступника має бути візуальна з перевіркою документів, що посвідчують особу вступника.

3. Під час співбесіди з використанням комп'ютерної техніки (в режимі онлайн) члени комісії заповнюють аркуші усної відповіді, зазначають якість розкриття питань білета (питання розкрито в повному обсязі, частково, не розкрито зовсім, вступник володіє частковими знаннями, тощо), фіксують додаткові питання в аркуші усної відповіді, який після закінчення співбесіди підписується членами екзаменаційної комісії. Вступники надсилають фотокопію виконаних завдань з особистим підписом (за потреби).

4. У випадку оголошення повітряної тривоги або за умови зникнення доступу до інтернету в абітурієнта рішенням вибіркової комісії час закінчення співбесіди з таким абітурієнтом може бути подовжений або перенесений. При цьому тривалість закінчення співбесіди розраховується від моменту припинення співбесіди з надзвичайних обставин до моменту закінчення співбесіди відповідно до розкладу. Факт подовження або перенесення співбесіди фіксується у протоколі співбесіди.

5. Призначення співбесіди оцінити ступінь підготовленості вступників з української мови з метою конкурсного відбору для навчання за ОС «Бакалавр». Оцінювання знань, умінь та навичок відбувається за шкалою 100-200 балів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

У процесі оцінювання відповіді вступника варто керуватися такими критеріями: правильність і повнота відповіді; ступінь усвідомленості, розуміння вивченого; здатність практично реалізувати набуті знання; мовленнєве оформлення відповіді; рівень самостійності вступника під час відповіді.

Відповідь має бути зв'язною, логічно послідовною. Відповідаючи, вступник повинен виявляти теоретичні знання з фонетики, лексики, фразеології, морфології, синтаксису, орфографії, пунктуації; уміти практично застосовувати правила, обґрунтовувати їх, аналізувати визначені програмою явища. Відповідь вступника оцінюється, результат мотивується.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Бали	Характеристика навчальних досягнень вступника
не зараховано	Вступник виявляє незнання теоретичного матеріалу з української мови; ключові питання розкриває неповно, непослідовно, з помилками; помиляється у визначенні основних мовознавчих понять; зі значними труднощами наводить елементарні приклади й ознаки мовних явищ; фрагментарно характеризує окремі фонетичні, лексичні, морфологічні й синтаксичні явища; припускається суттєвих помилок в обґрунтуванні орфограм і пунктограм, не користується науковою термінологією; не виконує більше половини запропонованого завдання. Відповідь характеризується низьким рівнем усвідомлення. Не може робити самостійні висновки, узагальнення. Рівень мовленнєвої культури низький, наявні значні мовленнєві помилки.
100-110	Вступник відтворює менш як половину лінгвістичного матеріалу, про який запитують; може дати відповідь із кількох простих речень; робить помилки у визначенні основних мовознавчих понять і процесів; виявляє поверхове знання та розуміння основних положень розділів науки про мову (мовознавства); не має сформованих практичних умінь і навичок характеризувати мовні явища; обґрунтовує окремі орфограми й пунктограми; висловлювання не є завершеним текстом, виклад матеріалу непослідовний, із помилками, пропускає фрагменти, важливі для розуміння думки.
111-120	Вступник не в повному обсязі володіє загальними теоретичними відомостями з дисципліни; знає близько половини навчального

	матеріалу, дає недостатньо повну відповідь на поставлені питання; помиляється у визначенні основних мовознавчих понять і процесів; фрагментарно характеризує мовні явища; обґрунтовує окремі орфограми й пунктограми; з допомогою наводить прості приклади; не вміє обґрунтовувати свої думки; виявляє фрагментарні знання та розуміння основних положень розділів науки про мову (мовознавства), викладає матеріал неповно, непослідовно й з помилками; не вміє виділяти головне; здатний повторити за зразком певну операцію, дію.
121-130	Вступник знає більше половини матеріалу, про який запитують; розуміє основні теоретичні положення з розділів курсу української мови; здатний з помилками й неточностями дати визначення лінгвістичних понять, сформулювати правило, не завжди точно проілюструвати його прикладами, у цілому теоретичні питання розкриває поверхово; виконує мовні розбори з помилками. Рівень мовленнєвої культури достатній, але наявні мовленнєві помилки.
131-140	Вступник у цілому орієнтується в системі основних мовознавчих понять і процесів, але припускається суттєвих помилок у їх тлумаченні: уміє застосовувати знання на практиці; виконує типові, завдання з фонетики, лексики, морфології й синтаксису, виправляє допущені помилки, робить висновки, але нечітко формулює їх; допускає значну кількість помилок під час виконання різних видів мовного аналізу: фонетичного, морфемного, словотворчого, морфологічного, синтаксичного, але може їх виправляти; відповідь у цілому правильна, але недостатньо осмислена. Виклад матеріалу зв'язний, однак має певні недоліки в його послідовності. У цілому питання розкрито, але помітний репродуктивний характер, відсутня самостійність суджень, їх аргументованість.
141-150	Вступник правильно й логічно відтворює навчальний матеріал; самостійно створює достатньо повний, зв'язний, з елементами самостійних суджень текст, орієнтується в системі основних мовознавчих понять і процесів, але припускається несуттєвих помилок у їх тлумаченні; виклад теоретичного матеріалу самостійно підтверджує прикладами, проте не завжди; відповідь містить деякі недоліки, зокрема: порушення послідовності викладу теорії; основна думка не завжди аргументується; обґрунтовує значну кількість орфограм і пунктограм; осмислено

	виконує фонетичний, морфемний, словотворчий, морфологічний, синтаксичний аналіз, допускаючи при цьому певну кількість помилок, вільно послуговується державною мовою, вміє добирати різні мовні засоби, створювати та редагувати висловлювання.
151-160	Знання вступника з розділів курсу української мови є достатньо повними; він орієнтується в системі основних мовознавчих понять і процесів, але припускається поодиноких несуттєвих помилок у їх тлумаченні, в установленні найсуттєвіших зв'язків і залежностей між аналізованими явищами, володіє спеціальною термінологією, проте допускає помилки теоретичного й практичного характеру; застосовує вивчений матеріал на практиці, достатньо повно аналізує елементи мовної структури всіх рівнів (звук, морфему, слово як граматичну одиницю, словосполучення, речення). Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями.
161-170	Вступник достатньо повно володіє лінгвістичною теорією про одиниці мови різних структурних рівнів, їх категорії та ознаки; відповідає на поставлені запитання, аналізує й розкриває сутність мовних понять, явищ, процесів, узагальнює, систематизує, встановлює причиново-наслідкові зв'язки; здатний системно аналізувати елементи мовної структури всіх рівнів (звук, морфема, слово як граматичну одиницю, словосполучення, речення), виявляючи достатній рівень сформованості аналітичного й синтетичного мислення; вільно послуговується державною мовою, вміє добирати різні мовні засоби, створювати та редагувати висловлювання. Відповідь у цілому повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень.
171-180	Вступник володіє глибокими й міцними знаннями лінгвістичної теорії, самостійно аналізує й розкриває сутність мовних понять, явищ, процесів, узагальнює, систематизує, встановлює причиново-наслідкові зв'язки; робить висновки; ілюструє теоретичні положення прикладами; уміє застосовувати теоретичні знання на практиці, про що свідчить повнота, правильність й логічна послідовність виконання різних видів лінгвістичного розбору, вільно послуговується державною мовою, вміє добирати різні мовні засоби, створювати та редагувати висловлювання; правильно пояснює орфограми й

	пунктограми. Вдало застосовує мовну інтуїцію, не завжди аргументовано доводить власну думку, дає правильні, повні відповіді, які інколи потребують незначних уточнень.
181-190	Вступник демонструє високий рівень знань в обсязі навчальної програми з української мови: вільно володіє спеціальною термінологією; виявляє повне її розуміння, обґрунтовує свої думки, теоретичні положення ілюструє прикладами; відповідь будує послідовно, правильно й логічно; відповідає на складні запитання, самостійно аналізує й розкриває сутність мовних понять, явищ, процесів, узагальнює, систематизує, встановлює причиново-наслідкові зв'язки; достатньо повно аналізує елементи мовної структури фонетичного, лексичного, морфологічного й синтаксичного рівнів; вільно послуговується державною мовою, уміє добирати різні мовні засоби, створювати та редагувати висловлювання. Відповідь у цілому точна.
191-200	Вступник має глибокі, системні знання з української мови; розв'язує складні проблемні завдання; вільно володіє спеціальною термінологією; виявляє повне її розуміння; під час відповіді ілюструє теоретичний матеріал прикладами; здатен переконувати, аргументувати, полемізувати, вільно відповідає на складні запитання, самостійно розкриває сутність мовних понять, явищ, процесів, узагальнює, систематизує, встановлює причиново-наслідкові зв'язки, схильний до системно-наукового аналізу мовних одиниць різних рівнів. Відповідь правильна, точна, повна, ґрунтовна й аргументована, відзначається багатством слововживання, граматичною правильністю. Вступник вільно послуговується державною мовою, вміє добирати різні мовні засоби, створювати та редагувати висловлювання. Виявляє науковий інтерес до української мови.